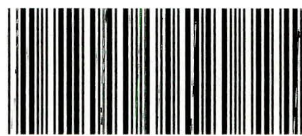

משרד הביטחון

ארכיון צה"ל ומערכת הביטחון

התחלת תיק

7552057

מספר משלוח/תיק : 177 - 383 / 1975

שם היחידה: ועדת אגרנט הועדה לבדיקת מלחמת יום הכיפורים

נושא התיק: ועדת אגרנט- מוצג מס' 61.
הערכות מודיעין צבא מצרים.

תאריך המסמך המוקדם: 01.04.1969

תאריך המסמך המאוחר: 22.12.1972

מ 37

מדינת ישראל
מי המשפט

שייך לתיק מס' 61 /

משפט ה. ב.

תיק מוצגים

3 בסא מזריום

בפני כב' השופט

מס' הדף בפרוטוקול	תאור המוצג וכמותו	מקום שמירת המוצג *	חתימת מקבל המוצג לשמירה *
	מוצגי התביעה (התובע)		
	ריכוז לקטאים, סקיריון, והדפא		
	מזג	בואשאים	
1	כאן החיות (הקצין)		
2	שחור משכילים		
	מוצגי הנאשם (הנתבע)		
3	הכעלר	החיות (כוחות מיוחדים)	
	היגזאים (יחיד 3)		
4	משמאלות	הכעלר	אנק
	פ. 62		

ד ראה הרי"ז הקיץ הא"י

מדר (מ/586.220) 13

סד"כ והיערכות כוחות היבשה של צבא מצרים

נכון ל-15 ינואר 1972

חלק ג'
מבוא

כל המוסר תוכן מסמך זה, כולו או קצתו,
לידיעת אנשים שאינם מוסמכים לכך -
עובר על חוקי בטחון המדינה.
המוצא מסמך זה נדרש למסרו לתחנה הקרובה
של משטרת ישראל או המשטרה הצבאית.

טבת תשל"ב
ינואר 1972

1972 151

עותק מס'.....
מסמך זה כולל.....דפים

- א. דגש על אימוצי צליחה עם גייסות בעוצבות ה-חי"ר (לפחות 10 מתוך 16 חטיבות ה-חי"ר שבחזית התעלה עברו השנה אימוצי צליחה חטיבתיים).
- ב. ריבוי תרגילי מפקדות דיביזיוניים לבחינת תוכניות ^{התקפה} /הגנה במסגרת הארמיות ותכנונים מבצעיים כלליים.
- ג. אימוצים בנושא התקפה והגנה בשטח מדברי עם גייסות בעוצבות השריון והממוכנות. לרבות סיוע אויר וביום אויב (דו-צדדי) וחבירה עם כוחות מיוחדים מובחנים ממסוקים. חלק מהתרגילים בוצעו באש חיה.
- ד. תרגילי מפקדות מטכ"ליים ובדרג הארמיה בנושא הגנת מצרים וכיבוש סיני ו-מרש"ל. לרבות בדיקת תכניות לוגיסטיות הקשורות לתוכניות הגנה ומתקפה.
- בשנה האחרונה עברו כל חטיבות השריון והממוכנות תרגילים חטיבתיים. במסגרות אלה הושם הדגש על אימוצי קרב בשטח מדברי לעומת פעילות מועטה בנושא צליחה, רוב התרגילים בערכו עם גייסות. חלקם באש חיה ובסיוע אוירי.
- בנושא זה כבאחרים משולבים המומחים והיועצים הסובייטיים בכל הדרגים. היועצים הזלוזים למפקדים המצריים מסייעים להם בתכנון, מפקחים על ביצוע האימוצים ולאור הערותיהם מבוצעים שיפורים ותרגילים חוזרים.
- באשר לרמת הצבא המצרי בראה כי ברמה האישית של החיילים והקצינים לא חל שיפור משמעותי לעומת הרמה במלחמת ששת הימים ותקופת מלחמת ההתשה. עם זאת ישנם ^{ספר גורמים שתורמו להעלאתו לפחות מהבחינה הטכנית והם:} הפסקת השחרורים מהצבא מאז 1967. המאמצים הנמשכים להעלות את רמת כ"א על ידי הרחבתו ושיפורן של מסגרות ההדרכה הן ב-בה"דים והן ביחידות והגדלת מספר האקדמאים בשירות הצבאי בעיקר בחילות הטכניים אך גם ביחידות השדה.
- גם האימוצים המקיפים והאינטנסיביים שנערכו בשנה האחרונה תרמו לרכישת יתר נסיון בטכניקות הלחימה השונות ובשיפור השליטה בעיקר ברמה החטיבתית. עם זאת בראה כי לא חל שיפור בהפעלת דרג הדיביזיה שהיא עוצבת היסוד ללחימה לפי התכנונים המצריים.

אגף מודיעין/מחקר

ענף י"א-67

טימוכין 586.012

ז' אדר א' תשל"ג

9 פבר' 1972

עותק מס'

מסמך זה כולל 2+נספח
דפים

ע' ר' אמ"נ למחקר

לקט מודיעין מס' 10/73

הנדרון: העדפת הצבא רה-תע"ש בהקצאת כוח אדם מקצועי במצרים

פרגעת כבר עתה בניצול מלוא כושרה של התעשייה האזרחית

המקור: דו"ח הבנק העולמי 23 ינו' 73 + "אלגומהוריה" 9.8.72

1. מתוך הדו"ח האחרון של הבנק העולמי על מצרים מתברר, כי :-

- א. מצרים נוחנת עדיפות גבוהה לצבא ולמפעלי ה-תע"ש בהקצאת בעלי מקצועות טכניים, ובמיוחד הטכנאים בעלי מיומנות מקצועית גבוהה.
- ב. כתוצאה מכך חלקם היחסי של הטכנאים בצבא וב-תע"ש גבוה בהרבה מחלקם היחסי בקרב המועסקים בסקטור האזרחי.
- ג. טכנאים המשרתים בצבא, משרתים תקופה ארוכה יותר משאר המגויסים (וממשיכים לקבל משכורות ממקומות העבודה האזרחיים).

2. כתוצאה ממדיניות זו :-

- א. המפעלים מעסיקים בדלית ברירה טכנאים צעירים נסיון - דבר הפוגע בייצור.
- ב. במפעלים רבים, בעיקר מפעלי מתכת, עובדים רק משמרת אחת, במקום שתיים-שלוש משמרות.
- ג. מומחים זרים ממלאים, חלקית לפחות, את המחסור, בעיקר בתחזוקה בתחומי החשמל והמכונאות.

ד. להבטחת ביצוע והפעלת הרחבת מפעל הפלדה בחלואן, החלו (בסתיו 72) שלטונות מצרים בגיוס והצבת 3,500 מהנדסים וטכנאים מיומנים מקרב עובדי התעשייה הציבורית (פירוט - ר' נספח). יתרה מזאת, שלטונות מצרים הודיעו למנהלי מוסדות התעשייה הציבורית בענפים השונים, כי עליהם לדאוג בעצמם למילוי המשרות המתפנות אצלם - עקב הפרשת המהנדסים והטכנאים למפעל הפלדה - ע"י השגת עובדים חדשים ו/או הכשרתם המקצועית של עובדים אחרים במפעלים.

3. התפתחות זו משקפת, להערכתנו, את עובדת קיומו של מחסור בכוח אדם טכני בכלל, ומיומן בפרט. במצרים מסיימים מדי שנה כ-20,000 איש את לימודיהם הטכניים השונים ברמה תיכונית ו/או אוניברסיטאית (מזה כ-16,000 בוגרי תיכון/מקצועי-טכני, כ-900 בוגרי מכונים גבוהים טכניים ולמעלה מ-2,750 מהנדסים).

4. נראה, כי המשך מדיניות העדפת הצבא וה-תע"ש בהקצאת בעלי מקצועות טכניים עלולה לשבש ביצוע מפעלי תעשייה חדשים או לפחות לשבש ניצול מלוא כושרם של הקיימים.

5. המשטר המצרי מתלבט בבעיה זו ומחפש דרכים למציאת איזון בין סיפוק דרישות הצבא ל-כ"א מקצועי לבין שחרור בעלי המקצועות הטכניים מיד עם סיום שרותם הצבאי, להזנת הסקטורים התעשייתיים האזרחיים. לבטים אלה השתקפו אף בדיוני "מועצת העם" (28 ינו' 73) סביב נושא מהומות הסטודנטים, כאשר בלטו, במיקשור הנ"ל, שתי מגמות עיקריות :-

א. מגמה הדורשת שחרור מוקדם, כביכול כדי לסייע לבוגרי האוניברסיטאות שלא לשכוח את תלמודם אחרי שנות שרות ארוכות.

ב. מגמת נאמני המשטר להשאיר את ההכרעה לשלטונות הצבא הבקיאיים בצרכיהם.

העובדה, כי טרם הוכרע בין שתי הגישות, מצביעה כי המשטר עדיין מתלבט ומנסה למצוא דרך לפשרה בנדון.

מד (מ/586.130.0) 161

נתוני יסוד של מדינות ערב

כל המוסר תוכן מסמך זה, כולו או קצתו,
ליריעת אנשים שאינם מוסמכים לכך -
עובר על חוקי בטחון המדינה.
המוצא מסמך זה נדרש למסרו לתחנה הקרובה
של משטרת ישראל או המשטרה הצבאית.

ניסן תשל"ב
אפריל 1972

עוזק מס'
מסמך זה כולל 418 עמודים

גיוס ושרות טדיר ומילואים

160. משך שרות החובה בצבא הוא 3 שנים. ככלל, עפ"י צו שפורסם עוד ב-דצמ' 68. אין כיום נצבא המצרי שחרור של משרתי חובה לאחר תום תקופת השרות הקבועה בחוק. המשך השרות ("עד סיום התוקפנות") בעשה "בתנאי מילואים", כאשר החיילים והקצינים מקבלים משכורת מוגדלת; ישנם חריגים מעטים מבחינת שחרורים בעיקר על רקע סוציאלי ובריאותי.

161. חייל או קצין, אשר ממשיך להימנות על פטנציאל אנשי המילואים במשך 9 שנים לאחר שחרורו. מאז המלחמה לא ידוע על גיוס מסגרות מלאות של יחידות שדה מילואים. מערכת המילואים כיום במצרים מתבטאת בגיוס מסגרות כ"א המיועדות למילוי פערים בעוצבות הקיימות. קיימת קריאה שוטפת לשרות מילואים בקנה מידה מצומצם במקצועות ותחומים שבהם קיים חוסר כוח אדם כגון: בהגים, פקידים צבאיים וכו'.

רמת החייל והקצין

162. בראה שלא חל שינוי משמעותי ברמת כוח האדם - חיילים וקצינים - כפי שבאה לידי ביטוי במלחמת ששת הימים ובתקופת מלחמת ההתשה, השיפור במידה וחל מתכטא בעליה מסויימת ברמת התפעול הטכני וברמה הטקטית. יצויין כי בעשים מאמצים תדירים להעלאת רמת כ"א ע"י הרחבת ושיפור מסגרות ההדרכה (קורסים והשתלמויות) הן ב-בה"דים לסוגיהם והן ביחידות עצמן. העליה המתמדת ברמת וכמות הציוד ואמצעי הלחימה החדשים מעמידה אתגר קשה למסגרות ההדרכה והתחזוקה. כדי להתגבר על הבעיות מגדילים המצרים את מספר האקדמאים בשרות הצבאי, בעיקר בחיילות הטכניים. תצויין במיוחד הזרמת אקדמאים ליחידות טילי קרקע אויר.

תורת לחימה והכנות לחימה

163. באופן בסיסי ממשיכה הדוקטרינה הסובייטית לעצב את תורת הלחימה ודפוסי הארגון, במיוחד עם העמקת הייעוץ הסובייטי. במשך הדגש על אימוני התקפה הכוללים צליחת מכשולי מים וכן מתבצעים אימונים של כוחות מיוחדים לביצוע פעולות ע"י יחידות מוטסות. במשך שנת 1970-1971 ביצעו המצרים עבודות הכשרה קרקעיות ברחבות, בין השאר, לקידום האופציה של פעולה התקפית בטינר.

המטה הכללי

אגף מודיעין

חד' 1586/1587

סודי ביותר

למנותב בלבד

הערכת מודיעין שנתית

חלק ראשון

צבאי ונחונים

כל המוסר תוכן מסמך זה, כולו או קצתו, לידועת אנשים שאינם מוסמכים לכך - עובר על חוקי בטחון המדינה.
המוציא מסמך זה נדרש למסרו לתחנה הקרובה של משטרת ישראל או המשטרה הצבאית.

26

עותק מס

סיון תשל"ב

מאי 1972

מסמך זה כולל עמודים

סודי ביותר

להערכתו, היה באימונים כדי לתרום לדרישת יתר בסיון בטכניקות הלחימה
השובות, בעיקר ברמה החטיבתית ובטכניקות ואמצעי השליטה והקשר. עם
זאת בראה, כי באימונים אלה לא חל שיפור מהותי בהפעלת דרג הדיביזיה
שהיא עוצבת היסוד ללחימה לפי התכנונים המצריים.

מדו
מ/2

סודי ביותר
למכתב בלבד
36

בסיכום בראה, איפוא, כי כוחות היבשה המצריים טרם הגיעו למה המבצעית המספקת
שתבטיח להם הצלחה במבצע צליחה רבתי; זאת על אף שיתכן כי ב-מטכ"ל המצרי עשויה
היתה להיווצר נתון שבת האימונים שהסתיימה ב-דצמ' 71 הערכה שונה, אופטימית
יותר, לגבי כושרם של כוחות היבשה.

6

סודי ביותר
למכותב בלבד

אגף מודיעין / מחקר

מ/330

א	אב	תשל"ב
12	יולי	1972

עותק מס' 4.
מסמך זה כולל 63 עמ'

נתונות 35 בספחים

צבאות ערב - סקירה בדיון מטכ"ל

פת יחה

1. הנושא עליו אעמוד הוא כוחות היבשה של צבאות ערב. אדבר על הצבאות של מצרים, סוריה, עיראק וירדן, תוך דגש על הצבא המצרי. בהשוואת עוצמה ו-סד"כים אציג המצב הנוכחי לעומת שנת 70 וכן תחזית לשנים 73 ו-74.

2. לא אעסוק במערך היעוץ והמומחים הסובייטים בכוחות היבשה הערביים, כי בזה לא חל שינוי מאז ההערכה הקודמת.

הצבא המצרי

כללי

3. אין שינוי ביעוד הצבא המצרי לבנות ולהכשיר עצמו כדי שיוכל, מוקדם ככל האפשר, להחזיר בכוח את מה שבלקח בכוח.

4. למצרים יכולת טכנית לפתוח באש ולחדש לחימה, כגון התשה, אף בצורה משופרת מבעבר, אולם - עד כמה שידוע לנו - תחושתם היא שלא הצליחו בדרך לוחמה זו בעבר, והבנתם היא שגם פעילות מוגבלת כזאת משמעותה מלחמה כוללת, כי ישראל לא תגביל עצמה לאותם פרמטרים של לחימה. האופציה הצבאית אליה הם שואפים להגיע היא היכולת להשתלט על שטח ממזרח לתעלה, למשל עד קו המעברים ולהחזיק בו. בניית הכוח הצבאי במשכת כדי להשיג יכולת זו.

2/..

סודי ביותר

שא

אימונים ורמה

50. הפסקת האש והתעצמות מצומצמת איפשרו לצבא המצרי להפעיל תכנית אימונים מורחבת. רוב חטיבות ה-חי"ר עברו גם השנה אימוני צליחה חטיבתיים, היו מספר תרגילי צליחה של דיב' ב-סד"כ מצומצם ולא אותר עד כה תרגיל צליחה של דיב' חי"ר ב-סד"כ מלא.
51. כל חט' השריון והממוכנות עברו תרגילים חטיבתיים, כשהדגש היה על קרב תנועה בשטח מדברי.
52. היה בודאות תרגיל דיביזיוני אחד של דיב' 23 ממוכנת שתרגלה הבקעת מערך הגבה, קרב שריון בשריון וחדירה עם כוחות מיוחדים שהובחתו מן האויר.
53. היה תרגיל מפקדות שהקיף את כל הצבא המצרי.
54. להערכתנו, ריבוי האימונים היה בו לתרום לשיפור טכניקות הלחימה השונות ולבסיון מצטבר בהפעלת הרמה החטיבתית. לעומת זאת לא חל שיפור משמעותי בהפעלת דרג הדיביזיה. עם זאת, בידינו מספר ידיעות המצביעות על הערכה מצרית לפיה, כוחות היבשה בכושר לבצע מבצעי צליחה לכיבוש חלק מסד"כ.
- סיכום
55. הצבא המצרי גדל, יחסית מעט, בשנתיים האחרונות. צפוי לדעתנו מאמץ התעצמות גדול יותר בשנתיים הקרובות, כולל מערכות נשק חדישות כגון: טנק ט-62.

פ' 210 משכ'ם 1.336

מ ט כ " ל / א מ " נ

ענף 6

586.012

סימבין סז

ניסן תשכ"ט

4 אפריל 69

עו"ת מס'

מסמך זה כולל 1 דפים

2+1

אפריל 1969

26

רמ"ח מחקר

לקט מודיעין מס' 116/69

פרסומים לקריאת צעירים להתנדב לצבא.

הנדון:

רו"ר קהיר 3,1. אפריל 69

המקור:

1. בהודעה לציבור מטעם ~~מטכ"ל~~ במסר כי בתבת לצעירים אפשרות להתנדב ליחידות הצבא, וליחידות המיוחדות ואכך ביתבת הזדמנות להגשים את התקרה בשחרור והגשמת הבצורן -
תבאי הקבלה הט:-
א. תעודת ביה"ס יסודי.
ב. כשירותו רפואית.
ג. גיל 16 - 23.
2. מבהלית הגיוס פירטמה הודעה על גיוס אקדמאים בוגרי 1968 או אקדמאים ששחררו או שבדחה שירותם מסיבות איבן עוז בתוקף.
3. בבורס, למבמה להגדיל את מסכר האקדמאים בשירות חרבה ומספר המתנדבים (כולל ליחידות המיוחדות), יט לראות בקריאות והודעות אלה חלק מהמאמץ המצרי ליצור אורירה מלחמתית במדיבה מצד אחד, והפגנת המאמצים הרבים הבעשים להעלאת רמת כח האדם בצבא, מצד שבי.
4. אינ להוצא מכלל אפשרות שהקריאה למתנדבים ליחידות המיוחדות מיועדת גם לאותן יחידות פראיין, שעמדר המצרים להקים, ושהן קשורות כנראה גם להפעלת "ארגון ערביי סיבי".

המטה הכללי
אגף מודיעין

מדר (מ/586.227) 277

סידרת מחקרים בסיסיים

מחקר 3/72

כוח העבודה ורמת ההשכלה
במצרים, סוריה ועיראק -
התפתחות ותחזית

כל המוסר תוכן מסמך זה, כולו או קצתו
לידיעת אנשים שאינם מוסמכים לכך -
עובר על חוקי בטחון המדינה.
הממצא מסמך זה נדרש למסרו לתחנה הקרובה
של משטרת ישראל או המשטרה הצבאית.

תשרי תשל"ג
ספטמבר 1972

אימפליקציות של הגידול המוחלט בכוח האדם המיומן והמשכיל

12. בחלק זה של הדו"ח יעשה בסיון להעלות מספר שאלות על השלכות הגידול במספר המוחלט של כוח האדם המיומן והמשכיל מעל ומעבר לתוצאות הכמותיות של הביתוח ושל הדיון בחלקים הראשונים. שאלות אלו הינן לדעתי, נושאים להמשך הדיון והמחקר, ויובא כאן בסיון ראשון בלבד להצביע על כיווני המשך זה.

13. השאלה המרכזית היא: באיזו מידה מהווה גידול כוח האדם המשכיל התפתחות של תת-חברה מצרית בעלת משאבים תרבותיים, חברתיים, ומשקיים רציניים ואשר סביבה או באמצעותה עתידים לחול שינויים פוליטיים, חברתיים, או משקיים? וכמוכן, במידה וקיימת תשובה חיובית, הרץ שהשאלה המיידית הבה: מה הם הכיוונים והממדים האפשריים והסבירים של השינויים הפוליטיים, החברתיים, והמשקיים העתידים לחול עקב התפתחות זו.

14. לדוגמה, אפשר להעלות על הדעת מספר דפוסים אלטרנטיביים של קשרים בין כוח האדם המשכיל לבין המשטר:-

א. המשטר יכול לראות בציבור זה - מכשיר בידור לחיזוק ולהעמקת השליטה, הגם אם כוח אדם זה בשאר תלוי במידה מרובה בחסדי המשטר ובהקצאת תגמולים וסטאטוס מטעם המשטר.

ב. המשטר יכול לראות בציבור זה - מאגר לכוח אדם צבאי, ולראות לפצור אפשרות של בניית צבא המושתת על כוח אדם מיומן והמשכיל, המסוגל לקלוט ולהיבנות על הטכנולוגיה הצבאית המתקדמת ביותר, אשר תועמד לרשות מצרים.

ג. המשטר יכול לראות בציבור זה - מרכז אשר סביבו ניתן יהיה להקים ולמסד טכנולוגיה ומשק מורכבים.

5/6

ס ו ר י

אגף מודיעין/מחקר

מ/143

ד' אדר ב' תשל"ג

8 מרץ 1973

עותק מס' 9

מסמך זה כולל 3 עמ'

2. ח"ן מחק/מח"כ"א

Handwritten notes and stamps on the right side of the page, including a large '1' in a circle and various signatures and dates.

שינויים איכותיים ברמת כח אדם במצרים וסוריה מאז המלחמה

(לבקשת ה-רמטכ"ל)

1

1. אמות המידה לפיהן ניתן להצליח אם חל השיפור ברמת כוח אדם בצבאות סוריה ומצרים הן שתיים:-

א. שינויים ברמת ההשכלה הכללית של שנתונים מתגייסים.

ב. נתונים על שילובם בפועל של בעלי השכלה במסגרות צבאיות שונות ובמיוחד בחילות אוויר.

2. לנתוני יסוד אלו יש להוסיף שתי התפתחויות המשלימות את התמונה:-

א. מימדי בריחת המוחות ממצרים לסוריה.

ב. הקשיים המתעוררים בעקבות שירות ארוך של בעלי ההשכלה בצנא המצרי.

מצרים

4. רמת ההשכלה של שנתוני הגיוס המצריים 71-73 (באלפים):-

מס'	השנתון	סה"כ שנתון	לא למדו כלל	מסיימי בי"ס	מסיימי תיכון	בעלי השכלה
			או נשרו ביסודי	יסודי		גבוהה
1.	1971	366	125	140	73	28
2.	1972	375	126	145	75	29 (+1)
3.	1973	385	128	150	77	30 (+1)

5. נתונים אלה מראים על הרכב קבוע של השנתון מנחיבת רמת השכלה: כ-30% חסרי השכלה יסודית, 40% בוגרי בית ספר יסודי, 20% בוגרי תיכון, וכ-8% בעלי השכלה גבוהה (לפי התחזיות, לא צפוי גם שינוי בהרכב זה עד סוף העשור).

6. עם זאת, ידוע שלא מגייסים את מלא השנתון, וכתוצאה מהגידול המתמיד במספר בוגרי בתי ספר ברמות השונות ניתן באמצעות גיוס סלקטיבי לשפר את רמתם של המגוייסים בפועל. יתר על כן, לאחר המלחמה נעשה מאמץ ניכר לגייס לשורות הצבא צעירים בעלי תעודת בגרות ובעלי השכלה גבוהה. בניגוד למקובל לפני המלחמה, צעירים אלה המשיכו לשרת מספר שנים. הכנדה זו על בעלי ההשכלה הביאה להתמסרות ניכרת, הן בקרב המגוייסים והן בקרב הסטודנטים הנמצאים עדיין בשלבי לימוד שונים.

7. גיוס בעלי ההשכלה והתחזקתם בשירות, איפשר למצרים להגדיל בפרק זמן קצר יחסית את מערך ההגנה האווירית, תוך קליטת למעלה ממאה סוללות טילי ק"א מסוגים שונים. אולם, היות רוב המגוייסים בעלי השכלה הומניסטית או חקלאית, כשאחוז בוגרי בתי ספר הטכניים "הרלבנטיים" נמוך מאוד, גרם לכך שכושר התחזוקה וכושר ההפעלה של יחידות אלו טרם הגיע לרמה סבירה. זאת למרות עליה מסוימת ברמה הטכנית (עקב אימונים אינטנסיביים) בהשוואה למצב שלפני 1967. העדר כושר טכני פוגע גם ברמת התחזוקה של יתר היחידות.

8. להערכתנו, לא חל בשנים האחרונות שינוי מהותי באיכות כוח-האדם המופנה לטייס במצרים. יתכן אף, שתלה ירידת מה באיכות הטייסים במצרים, בגלל הגדלת תפוקת הטייסים בשנים הראשונות שלאחר 67, ע"י קבלת בוגרי חטיבת הביניים (ולא בוגרי תיכון). למרות זאת לא מצליחים המצרים להגיע לכמויות הנדרשות. מספר מסיימי קורס הטייס בשנים האחרונות נע בסביבות 80-100 טייסים חדשים בלבד.

9. בסיכום, גם אם חל שיפור מה בשנתוני היסוד של המגוייסים אין בכך כדי להביא לשינוי איכותי משמעותי בכלל המערכת הצבאית המצרית. לעומת זאת, הופעתם במספרים ניכרים של בעלי השכלה בשורות הצבא יצר כמה תופעות לוואי שליליות, עליהן מבסס הפיקוד המצרי להתגבר על ידי שחרורם של חלק ממגוייסים אלה.

ש מ ר

אגף מודיעין/מחקר

ענף 6 + יא'
 סימוכין 586.012
 ב' אלול תשל"ג
 30 ארג' 1973

עו"ת מס'
 מסמך זה כולל 1 דפים

ע' ר' אמ"נ למחקר

לקט מודיעין מס' 232/73

הנדון: דחיית גיוס, גיוס ושחרור מורים בצבא מצרים

המקור: חצב/רדיו. קהיר 21 אוג' 73.

1. הוסכם בין שרי המלחמה והחנוך המצריים כדלהלן :-

א. כבשנים קודמות ידחה גיוסם לצבא של כ-10,000 מורים בוגרי בתי המדרש למורים ובוגרי אוניברסיטאות שמונו למורים (מהם כ-5,000 בוגרי שנת 73 ויתרם בוגרי השנים 71 ו-72).

ב. כ-6,000 מורים אחרים, שגיוסם לצבא נדחה מאז השנים 69 ו-70, יגויסו עתה לצבא.

ג. סה"כ מונה מס' המורים מכין החיילים המשתחררים מן הצבא בשנה זו 8,000 איש (מהם כ-3,500 ששוחררו ב-1 יולי 73 ועוד 4,500 שמועד שחרורם המתוכנן בסוף שנה זו).

2. בכך חזרה מערכת החינוך לתוספת נטו של כ-7,000 מורים לעומת המצב בשנה הקודמת (5,000 מורים חדשים ועוד 8,000 משוחררים מן הצבא פחות 6,000 מורים "ותיקים" המגויסים עתה). מספר זה מהווה כ-3.5% של המספר הכולל של המורים המצריים (כולל המורים שמחוץ למצרים).

3. תוספת זו של 7,000 מורים אין בה לפתור באופן ממשי את בעיית המחסור החמור במורים ממנה סובלת מערכת החינוך במצרים, הגם שיש בה בודאי משום הקלה זמנית וחלקית בלבד לבעיה.

4. באשר לשחרורם של 8,000 המורים (לעיל, סעיף משנה ג'), דומה כי הדבר נעשה במסגרת מדיניות השחרורים של חיילי חובה הנהוגה מאז קיץ 72 ולא מהווה הקדמת מועד שחרור.

ש מ ר

ח"כ וברוך ליוה"ק - תשל"א ו'ע"ב

5 fens

nic 1 nic 1 nic

הרכב אגידת - מ"א - 27
ח"ר - צמ"א - אג"ר

מד (מ/134.586)
222/מ

סודי ביותר
למכתב בלבד
- 50 -

102. לעומת הקפאון בגידול ב-סד"כ בולטת גם בשנה האחרונה האינטנסיביות של האימונים, שנערכו בכל היחידות והעוצבות, תוך ביצוע המשיך הפסקת האש. זאת מתוך שאיפת הפיקוד המצרי לשפר את כושרם המבצעי של כוחות היבשה במסגרת ההכנות לחידוש הלחימה.

אומנות
בטח

103. ההדגשים שהושמו באימונים לפי חתך חילי:-

א. עוצבות ה-ח"ר - העברת כל חטיבות ה-ח"ר אימון צליחה עוצבתי, ותרגול דיביזיות ה-ח"ר בתרגילים על-חטיבתיים בנושא זה.

ב. עוצבות ממוכנות ומשוריינות - תנועה ולחימה בשטחים פתוחים. יצהיין כי מספר חטיבות ממוכנות ומשוריינות עברו גם תרגיל צליחה - ייתכן במסגרת תוכנית רב-שנתית שמגמתה לתרגל כל העוצבות בנושא זה.

104. כז הושם דגש על תרגילי המפקדות בכל הדרגים הגבוהים - מטכ"ל/פיקוד/ ארמיה - לבדיקת תוכניות מבצעיות שונות בנושאי הגנת מצרים מחד גיסא, ולצליחה וכיבוש חלק מסיני מאידך גיסא.

אומנות
בטח

105. במסגרת בדיקת האספקטים השונים של התוכניות המבצעיות בבחנן ותורגלו נושאי השליטה והקשר וגם נושאי הלוגיסטיקה. נראה שהמצרים עמדו בביצוע תוכנית האימונים האינטנסיבית שקבעו לעצמם, והיא אמנם הקיפה את כל העוצבות בכוחות היבשה, אף שאין לבר אימות מפורש לכך.

106. באשר לרמת הצבא המצרי לאחר שנת האימונים האינטנסיבית האחרונה - קשה לנו להגדירה חד-משמעית. בגלל המידע החלקי שברשותנו, לא ניתן לעמוד על תוכן כל התרגילים ולא על רמת הביצוע והמבצעים. להערכתנו, ההיה באימונים כדי לתרום לרכישת יתר גסיון בטכניקות הלחימה השונות, בעיקר ברמה החטיבתית, ובטכניקות ואמצעי השליטה והקשר. עם זאת, נראה לנו כי באימונים אלה לא חל שיפור מהותי בהפעלת דרג הדיביזיה, שהיא עוצבת היסוד ללחימה לפי התכנונים המצריים.

מ"א

מ ט כ " ל / א " 6+1
ענף 586.012
סימולין שבט תשל"א
17 פבר' 1971
עוהק מס' 19
מסמך זה בולל דפים

רמ"ח מחקר

11/71

לקט מודיעין מס'

הנדרון: הצגת כיבוש מעוז במתקן האימונים בראדרי חגור.

המקור: תצ"א מיום 25 ינו' 71. בהמשך ללקט עיף 1 מס' 53/70 מיום 31 דצמ' 70

1. ב-20 ינו' 71 בערכה ב"מעוז" האימונים ליד הבית וראדרי חגור (ראה בספד א-מפה), הצגת תכלית באושא כיבוש מעוזים (ראה לקט ענף 6 28-21 ינו' 71) !
ב-תצ"א מ-25 ינו' בראדרי עמדות הסנקים, הנשק המסילי וה-ג"מ, כפי שהוכנו בשטח המונקן ומאחוריו לקראת ההצגה, ועקבות של תנועת הכוחות-חי"ר ושריטון.
2. ריכוז עמדות הסנקים, הנשק המסילי וה-ג"מ בשפת התעלה ובסמוך לה (50-800 מ') מצביע על הסינוע הצמוד לריכוך ו"חילופי", שהיתן מהצד ה"מצרי" של התעלה לכוחות הצולחים, בעת המעבר והלחימה אל היעד.
3. השתתפות השריון בצליחה מאשרת ההצגה, כי התרגיל צועד להציג שיטת מכוונת מעוזים אחרי צליחה ו/או גם היאחזות בשטח לאחר כיבוש המעוז. לפי העקבות החלילים שאותרו, בראה כי פעולת השריון "המצרי" בצד ה"ישראלי" נועדה לשמש לבלימת התקפות-נגד באיזור המותקף, ועל מצת לתת סיוע צמוד לכוחות ה-חי"ר בלחימה על היעד.
4. יוזמר כי ההצגה בוצעה ע"י צוות קרב בין-חילי שכלל אלמנטים מהעוצבות יח' הבאות של ארמיה 3-

- א. חט' חי"ר.
- ב. יחידה/יחידות מ-דיב' שריון 4.
- ג. גד' ב"ט (100 מ"מ).
- ד. גד' תומ"ת ג.ס.א. 152 מ"מ.

2/..

2.

חומר רגיש

אין לדרווח בגלוי בקשר קוי או אלחוטי. השימוש המבצעי בו - עיי תרגומו לפקודות. העיון והטיפול בו - עיי המורשים לכך בלבד. יש להחזיקו בתנאי בטחון מירביים. חל איסור מוחלט על יצירת עותקים נוספים ממנו. על כל תקלה בטחונית - ידווח מיידית ל-קביט חמין.

- ה. פל" תותחי סער ט.א.ר. 100.
- ו. גו" הדסה (גישור) (?)
- ז. יחידות חת"מ ב"מ (סוג לא ידוע).
- ח. מטוסים:
- (1) 2 מייסות תקיפה (1 מיג-17 ו-1 סוחוי-7).
- (2) מטוסי מיג-21 לפיטרול.
5. המערך בצד "המצרי" של ה"תעלה" במתקן האימונים היבטי מערך סובייטי בעל שני קווי חפירות - הראשון במרחק כ-150 מ' משפת ה"תעלה", והשני כ-800 מ' משפת ה"תעלה". מערך זה נבנה כדגם מציאותי של ארגון שטח לקראת צליחה. לפיכך, איתור מערך דומה בגדמה המערבית של תעלת סואץ עשוי להצביע על הכנת צליחה בגזרה זו.
6. יצויין כי בגזרת כובר - שלופה מופיע מערך הדומה באופן כללי, אף כי אינו גמור, לדגם ה-ג"ל. המערך בכובר פרוס על שטח ברחב יותר - כ-2,5 ק"מ (במקום 1.5 ק"מ בואדי חגור) וכולל גם בושאי שטח בוספים הקשורים בהכנות הקרקעיות לקראת צליחה שאינם קיימים בדגם - לריכוזי דיפוזיות, דרכים אל שפת התעלה, משמחים בשפת התעלה וכו'.
1. להלן פירוט עמדות הגשק המסייעות - ב"מ, אשר הוכנו לאורך ההצגה ומשמעויותיהן. הערה: ה-תצ"א אלקטרוני ומטושטש (ראה בספח ב').
2. כ-16 עמדות לטנקים (יתכן חלק מהעמדות עבור תותחי ב"מ) בסוללת הגדה של התעלה לכל אורכה (כ-1500 מ'), במרחקים של כ-50-150 מ' האחת מן השניה.
3. שתי קבוצות של 3 עמדות כ"א, יתכן ל-תומ"תים 152 מ"מ, במרחק כ-400 מ' מקו התעלה.
4. עמדות הטנקים (אשר בתוצאות השימוש גם ע"י תומ"תים ג' ס.י. 152 מ"מ ו-100 מ"מ וה-תומ"תים מצביעות על כוונה לכתן סיוע קרוב לכוחות הצולחים בזמן הצליחה ובזמן הלחימה אל היעד.
5. עמדות לשלוש סוללות מרגמות 82 מ"מ במרחקים 300-700 מ' מה"תעלה".
6. עמדות ל-גד" מרגמות 120 מ"מ במרחק כ-800 מ' מה"תעלה".
7. עמדות לשלושה גדודי חת"מ שדה ו/או ב"מ שדה. סה"כ 45 עמדות פרוסות בגזרה שרחבה כ-3 ק"מ במרחק של כ-3 ק"מ מקו ה"תעלה" (לא נכנסו לתחום הבספח).

11/1

8. עמדות ה-ח"ר במרחק כ-3 ק"מ מ"התעלה" מאפשרות ירי כבד וגבורות אשר יגיעו מעורף הקו "הישראלי" וכן גם צ"ס יעילה.
9. במערך "המצרי" במרחק 50 מ' - 800 מ' מקו התעלה פזורות עמדות ל-15 סוללות צ"מ.
10. ריכוז ה-צ"מ הגדול בסמוך לשפת התעלה בועד להגנה על הכוחות מפני התקפות מן האויר בזמן צליחת ה"תעלה", בזמן הלחימה על היעד ובטלב ההתבסרות.
11. יתכן שכמות עמדות ה-צ"מ רבה מכמות ה-צ"מ המתוכננת לגזור לצורך מבצע צליחה, וכי חלק מהן מיועד לעמדות וילופין והובאה.
12. ב"גדה הישראלית" של ה"תעלה" בראים עקבות תבונה של רכב זוחלי - כבראה טבקים - הטייכים בסבירות גבוהה לכוחות שתורגלו. העקבות יוצאים מהקצה הימני (ראה תצ"א) של המערך ה"מצרי", ונמצים בטרם את ה"תעלה" במרחק של כ-1.5 ק"מ מימין ל"מעוזים" ומגיעים בקשת רחבה לאזור של גבעות הצמח כ-1 ק"מ מעורף ה"מעוזים", מאזור זה מתפצלות העקבות (יתכן של כ-7 טבקים) ומגיעות עד למרחק כ-150 מ' מה"מעוזים". בראה כי עקבות אלו חוזרות לאזור הגבעות (העקבות הזוחלים לא בראו בגיחה מ-17 ינו' 71).
13. בראה כי השדיון הצולה בע באיגוף אל עורף ה"מעוזים" ותופס עמדות בטחית הטולטים באש על ה"מעוזים". מכאן נעים הטבקים או חלקם בפרוסה אל הלעוזים, כשיעודם הוא מתן סיוע אש צמוד לכוחות ה-ח"ר, כבראה בזמן הלחימה אל היעד, וחלקם מאבטח את האגף בזמן הלחימה.
14. טבילים רחבים, אשר יתכן שזוהו מתבונת כוחות רגליים, חוצים את ה"תעלה" מהצד ה"מצרי" במרחק של כ-400 מ' וכ-600 מ' מימין ל"מעוזים" ומגיעים באיגוף לקצה האזורי של ה"מעוז" הימני. כן בראים טבילים גם בין טבי ה"מעוזים".
15. בראה כי ה-ח"ר "צלח" את ה"תעלה" באותו אגף בו צלח השדיון, אולם במקום אזור הקרוב יותר ל"מעוזים". יתכן שזוהו תפיסת ראש גטר למעבר השדיון לא תורגל, ובקורות צליחת ה-ח"ר קורבה למעוזים "מתודית" בלבד, כדי לקצר תבונתו אל היעד.

11/1

16. ב-תצ"א ה-ב"ל אותרו באזור "המעוזים", בצוסף למערך החפור, הממצאים הבאים (ראה בספד ב'): -
- א. שדה בחיתה למסוקים ודרך שהוכשרה אליו מכביש קהיר - - סואץ.
- ב. מגדל שהוקם בעד ה"ישראל" (כ-1 ק"מ מה"מעוזים") אשר שימש כברווז כבמת תצפית ו/או מבהלת התרגיל.
- ג. 20 טנקים/צגמ"טים חרובים מבהלת צפ' לצומת ה-ק"מ ה-85 בכביש קהיר - - סואץ, כ-4 ק"מ צפ' ל"מעוז" האימונים (לא ברור ב-תצ"א מ-17 יבר' ומה-7 פבר').
- ד. 8 טנקים (?) פרוטים בשורה, כ-300 מ' מהתעלה. (לא ברור ב-תצ"א מ-17 יבר' ומה-7 פבר').
- ה. חביון מבהלתי כ-1.5 ק"מ צפוניו למתקן, בו בראים כ-30 אוהלים ורכב (לא ברור ב-תצ"א מ-17 יבר' 71 וקיים כיום ללא שיפור).
17. החביון המבהלתי והכלים שאותרו באזור ה"מעוזים" מאז ה-20 בינואר ועד עתה מצביעים על קיום אימונים שוטפים של יחידות חי"ר ושריון במתקן הב"ל.

מ ט כ " ל / א מ " נ

ענף 6+7.

סימובין 586.012

י"א סיון תשל"א

4 יובי 1971

עוהק מס' 1

מסמך זה כולל דפים

רמ"ח מחקר

לקט מודיעין מס' 87/71

הנרון: המצרים מתאמנים בהעברת חי"ר בתעלה בעזרת גשר

חי"ר.

דווח כוחותינו.

המקור:

1. ב-020730 יובי 71 נראו כ-200 חיילים מצריים מתאמנים בצד המערבי של התעלה ליד האי אל-בלח בחציית התעלה ע"ג גשר חי"ר. החיילים רצו על הגשר לעבר האי אל-בלח, וחזרו לגדה המערבית בריצה. אח"כ פרקו כנראה החיילים את הגשר.

2. לא ידוע משר: זמן הרכבתו של הגשר, או פרטים נוספים אודותיו, כך שלא ניתן להעריך באיזה ציוד השתמשו המצרים. יצויין כי בחודשים דצמ' 70 - ינו' 71 התאמנו חיילים מצריים לתרגילי צליחה באיזור האי אל-בלח, אולם תרגיל בגשר חי"ר לחציית התעלה הוא חידוש באיזור זה.

3. על כוונות המצרים לרכוש מצרפת גשרים למעבר חי"ר על התעלה ידוע מאביב 71. (ראה לקט ענף 7 מס' 51/71).

הדרכה מ-23: אורן-נוב וד
 נושא: חי"ר - הפדלה, אומנים
 סעיפים: 36 - 44
 (44, 38, 37, 33)
 נושא: התקפה, תחילת
 סעיפים: 44

א י מ ר נ י ם

36. בשנה האחרונה בלט גידול ניכר בכמות האימונים העוצבתיים והעל-עוצבתיים לעומת השנה הקודמת שלפני הפסקת האש. באימונים אלה בלטו:-

א. דגש על אימוני צליחה בעוצבות ה-חי"ר.

ב. ריבוי תרגילי מפקדות דיביזיוניים.

ג. אימונים בנושאי התקפה והגנה בשטח מדברי בעוצבות השריון והממוכנות.

ד. תרגילי מפקדות מט"כליים ובדרג הארמיה בנושא הגנת מצרים וכיבושי סיני ו-מרש"ל.

37. במסגרת אימוני הצליחה עברו השנה לפחות 10 מתור 15 חטיבות ה-חי"ר שבחזית התעלה אימוני צליחה חטיבתיים, כאשר לפחות 2 חטיבות חי"ר (מארמיה 3) עברו אימונים אלה פעמיים. זאת לעומת 3 חטיבות חי"ר בלבד בשנה הקודמת. אימונים אלה כללו סדרת אמונים בת כחודש ימים, שבמהלכה התאמנו החטיבות החל מדרג פרט/כיתה עד דרג חטיבה בסיוע כוחות מהדיביזיה וסיוע אירי.

38. בנוסף לכך נערכו השנה 3 תרגילים בדרג דיביזיה ב-3 דיביזיות ה-חי"ר מתור 5 דיביזיות ה-חי"ר בצבא המצרי, לעומת תרגיל אחד בלבד בשנה הקודמת. סד"כ דיביזיה מתורגלת כלל בנוסף למפקדת הדיביזיה, 1-2 חטיבות חי"ר, חלק מהיחידות הדיביזיוניות ויחידות סיוע מהארמיה. במהלך תרגילים אלה השתמשו באמצעי צליחה שונים כמו רפסודות (כולל ג'.ס.פרי) וגשרים.

39. יצוין כי גם השנה לא אותר תרגיל צליחה דיביזיוני ב-סד"כ מלא.

ההגלה

באמת חלוצים

31y' 7"n

מד(מ/586.134)
580 / מ

סרדי בירת
למכתב כלכל
- 10 -

מחלק הדיכא 73
פבדואר 73
סמינן : 580 / מ
שטח : הפלאר ח"כ - 13 - 9,40 - 20

ח י י ר

15. במאי 72 הוחל בהסבת חטיבת ה-חי"ר כדרג השני של כל אחת מחמש
ליביזיות ה-חי"ר לחטיבה ממוכנת/מוסעת ב-נגמ"שים.

16. תהליך הסבת החטיבות החל בתנופה, ותוך כחודשיים צויידה כל חטיבה
בכ-30 נגמ"שים. מאז חלה מעין הקפאה: מספר ה-נגמ"שים לא גדל,
לעומת זאת האימונים בקליטת ה-נגמ"שים מתנהלים ברציפות (ככל הנראה
מועברים הכלים. מגדוד למשנהו, אפשרי; כי מחסור (זמני) ב-נגמ"שים
יצר מצב זה.

17. בסיומו של תהליך המיכון, יהיו בכל אחת מהחטיבות המוסבות כ-70
נגמ"שים אמפיביים זחליים (לפי תקן מוקטן של 7 כלים בפלוגה, דהיינו:
22 בגדוד - בהשוואה ל-10 כלים בפלוגה ו-32 בגדוד, בעוצבות הממוכנות).
השלמת ההסבה (מילדי התקנים - בשלב זה חסרים עדיין כ-150 נגמ"שים
וביצוע אימונים מתקדמים עד לרמת החטיבה) אפשרית עד סוף המחצית
הראשונה של 1973 (זאת בתנאי, שלא יתעוררו פעם נוספת קשיים בקבלת
נגמ"שים ממדינות מזא"ר).

18. להערכתנו, המגמה היא להסתפק במיכון חטיבת הדרג השני בכל אחת מ-דיב' ה-חי"ר. ולהגדיל (בעתיד) את תקן הכלים בגדוד הטנקים החטיבתי מ-22 ל-31. (ראשיתו של תהליך זה הובחן בחטיבות המוצבות בחזית התעלה). סביר, כי בעתיד גם יומרו הטנקים המיושנים מסוג ט-34 בטנקים ט-54. תהליך זה, אם אכן יתבצע, יקנה לחטיבות הדרג השני ב-חי"ר עוצמת שריון, ניידות ועוצמת אש המתחייבות לאור משימותיהן הצפויות :-
- א. במתקפה - צליחה בדרג שני (יתכן באמצעות ה-נגמ"שים האמפיביים), הרחבתו המהירה של המאחז (עד לעומק של כ-15 ק"מ) תוך התמודדות עם השריון של צה"ל ואבטחת פריצת העוצבות המשוריינות והממוכנות לעומק.
- ב. במגננה - ביצוע התקפות הנגד, תוך ניצול אלמנט הניידות.
19. ככל הנראה לא תוסבנה חטיבות בדרג הראשון בדיב'זירות ה-חי"ר, לממוכנות/מוסעות ב-נגמ"שים. שכן לא יהיה להן שימוש ב-נגמ"שים אלה בביצוע משימותיהן: הן במתקפה - צליחה בסירות ותפיסת ראש גשר והן במגננה - בלימה מעמדות מוכנות מראש, על קו המים. עם זאת סביר, כי בשלב הבא יוגדלו גם בחטיבות אלה התקנים של גדודי הטנקים החטיבתיים והכלים אף יומרו בטנקים מסוג ט-54.
20. בהנחה כי זהו אמנם התהליך הצפוי, יהיה בכך חיזוק משמעותי ביותר של אלמנט ה-חי"ר בצבא המצרי, ש"הרזנח" מאז תום מלחמת ששת הימים, על חשבון הגידול שחל בעוצבות המשוריינות והממוכנות. חיזוק כזה מחייב מאליהם לאור בחינת יעודו של ה-חי"ר בתוכניות האופרטיביות המצריות, באשר תמיד יהיה עליו להתמודד לבדו, בשלב הראשון, מול השריון החדש של צה"ל ללא סיוע עוצבות השריון המצרי :-
- א. במתקפה - יעוד ה-חי"ר הוא תפיסת ראש הגשר, הרחבתו ואבטחת פריצת השריון לעומק. מכאן שהצלחת ה-חי"ר בשלב הראשון של המתקפה הינו מפתח להצלחת המבצע כולו.
- ב. במגננה - בשלב הבלימה נושא ה-חי"ר בעיקר המעמסה של סיכול הצליחה של צה"ל סמוך ככל האפשר לקו המים.

✓
H 10-62, 300, 1000

המטה הכללי
אגף מודיעין

מד (מ/ו.130.586) 93

י"ב אדר תשל"ב

27 פבר' 1972

11

עותק מס'

מסמך זה מכיל 86 עמודים

תפוצה לפי "תיק הפרסום"

סקירת מודיעין מיוחדת

מ.ס. 20/72

עיסוק הנשק שסוכמה בין ברה"מ למצרים בשני ביקורי
סאדאת במוסקבה (ב-אוק' 71 וב-פבר' 72) ומשמעויותיה

כל המוטר תוכן מסמך זה כולו או קצתו.
לידיעת אנשים שאינם מוסמכים לכך -
עובר על חוקי בטחון המדינה.
המוצא מסמך זה נדרש למסרו לתחנה הקרובה
של משטרת ישראל או המשטרה הצבאית.

מד(מ/1.130.586)
מ/93

סודי ביותר
למכתב בלבד
- 26 -

משמעויות העיסקה:-

- א. טבק זה, כיום טבק המערכה העיקרי ב-ברה"מ, הינו הדגם המשופר של הסדרה ט-54 ו-ט-55 (מפרט טכני של הטבק ראה בספח ז').
ב'טבק מספר שיפורים ביחס לקודמיו, בעיקר במערכת החימום (תוחם 115 מ"מ, תחמושת משופרת ומערכת כיוון) וכן במערכת ההסעה ובמערכת הקשר. עם זאת, אין טבק זה מערכת בשק חדישה עד כדי להיות 'שינוי מהותי ביחסי הכוחות בזירה.
- ב. כיום נמצאים בצבא ברה"מ כ-9,000 טבקים מסוג /- מתוך כ-35,000 (היתר הם מסוג ט-54/54 ו-ט-10). טבק זה במסר כבר לרוב מדינות ברית ורשה, אם כי בכמויות קטנות (התחליתות) יתכן כי צ'כיה ופולין כבר הורשו לייצר טבק זה, דבר המצביע על הגדלת כושר הייצור של הטבק, מעבר ל-1000 לשנה ש-ברה"מ מיצרת עד כה. יצויין כי ב-ברה"מ מצוי בפיתוח או בשלבי הכנסה לשימוש מבצעי טבק חדיש, ט-70, שהידיעות אודותיו מעטות מאוד.
- ג. מתוך כמות הטבקים ט-62 שברשותה יכולה ברה"מ להקצות 200 טבקים ט-62 למצרים, למהות שהדבר עשוי לעכב הסבת עוצבות ב-ברה"מ או בגרורות.
- ד. קליטת הטבקים במצרים: בהיות טבק זה המשך לסידרת ט-54/55, תהיה קליטת הטבק במצרים מהירה יחסית בשלבים הראשונים, כל עוד הכלים חדשים ואינם דורשים אחזקה בסיסית. הפעולות הראשונות הדרושות להכנסת הטבק, לשימוש הן: הכשרת צוותות, הכשרת סגל טכני לדרגה השדה והקמת מערך לוגיסטי - לרבות מתסני חלקי חילוף ותחמושת טובה.
- ה. כמות הטבקים שהובטחו למצרים - 200 טבקים - מספיקה להקמת שתי חטיבות שריון (תוספת של כ-20 אחוז ל-סד"כ עוצבות הטבקים המצרי הנוכחי).
בהתאם למוסכם יסופקו הטבקים למצרים עד מאי 72, כאשר כבר במרץ 72 יגיעו 10 טבקים ראשונים, יחד עם מדריכים - וקרוב לוודאי, צוותי אחזקה סובייטיים.

מד(מ/1.130.586)
93/מ

סודי ביותר
למכתב בלבד
- 27 -

ו. להערכתנו, תיעשה הקמת 2 חטיבות השריון החדשות ע"י הסבת 2 חטיבות טנקים מצריות קיימות (המצויידות בטנקי ט-54/55), ובמקביל - הקמת 2 חטיבות חדשות על יסוד טנקי ט-54/55 המתפנים.

ז. בקצב הקליטה המזורז ביותר, צפוי סיום תהליך הסבתן של שתי החטיבות והכנסתן לשרות מבצעי במחצית שנת 1973. קצב זה מותנה בעיקר:-

(1) מצד הסובייטים:-

- (א) בעמידה בלוח הזמנים המובטח של המשלוחים.
- (ב) בסיוע מירבי בכל נושאי ההדרכה והקליטה במצרים, דהיינו - שיגור עשרות מדריכים וטכנאים וכן עזרי-אימון מתאימים.

(2) מצד המצרים:-

- (א) בהקדשת מירב המאמץ והאמצעים לקליטת הטנקים החדשים.
- (ב) בנכונות לפגוע בצורה מסויימת בעוצמת השריון הקיימת, ע"י הסבת שתי חטיבות ט-54/55 ותיקות ומאומנות או מספר גדודים נבחרים ממספר חטיבות. (אפשרי כי העוצבות/יחידות תילקחנה משתי דיביזיות השריון הערוכות ת"פ הארמיות במרחב התעלה).

(3) יודגש, כי על המצרים לנבֹות במקביל 2 מסגרות חטיבתיות חדשות, במקום החטיבות שתוסבנה (או מסגרות גדודיות, אם יוסבו גדודים). תהליך זה צפוי להימשך אף הוא עד אמצע 1973 (בהנחה כי מוסדות ההדרכה של השריון לא פסקו מלהכשיר צוותים וסגל במשך השנתיים האחרונות, שבמהלכן לא הקימו המצרים חטיבות טנקים חדשות).

מד(מ/1.130.586)

מ/93

סודי ביותר

למכותב בלבד

- 28 -

ח. בוכח תחזית זו של מאמץ הקליטה, צפויה הקמתן של שתי חטיבות הטנקים ט-62 במועדים הבאים (פרוט - בספח ד'):-

(1) חטיבת טנקים ראשונה - גמר הקמה בסוף 1972, כושר מבצעי מלא פבר' /מרץ 1973. הקמת חטיבה זו תבוצע במדורג, גדוד אחר גדוד, כאשר הגדוד הראשון יוסב במשך 3 חודשים והנותרים במשך חודשיים כ"א.

(2) חטיבת טנקים שנייה - גמר הקמה עד אמצע 1973, כושר מבצעי מלא אוג' /ספט' 1973. הקמת חטיבה זו תחל רק לאחר גמר הקמתה של החטיבה הראשונה. אולם, יתכן וביתן להסב לפחות 2 גדודים במקביל; במקרה זה תוכל ה-חט' להיות מבצעית לקראת מחצית 73.

ט. היעוד המבצעי הצפוי: נראה לנו כי לפחות בשנה הראשונה שלאחר הקמתן תופעלנה החטיבות החדשות כעצמאיות, במסגרת עתודת ה-מטכ"ל ועדיין לא כדיביזיה בוספת. המשימות המבצעיות הצפויות לשתי החטיבות החדשות, לפחות עד אמצע 74, נראות לנו כדלהלן:-

(1) בהגנה - תיגבור משמעותי של עתודת ה-מטכ"ל (כמעט הכפלת כמות הטנקים), שהיתה עד כה מצומצמת יחסית - דיביזיה ממוכנת ועוד חטיבת טנקים (?). תיגבור זה יכול לאפשר יתר גמישות בהפעלת עתודה זו.

(2) במתקפה - תגבור כל אחד משני המאמצים העיקריים - בציר המרכזי (איסמאעיליה -- רפידים), ובצירים הדרומיים (המיתלה והג'ידר) - בחטיבת טנקים ט-62; כלומר - גידול של 25% בעוצמת הכוח המשוריין המתוכנן לכל מאמץ (דיביזיה משוריינת ודיביזיה ממוכנת).

מחקר אמ"ן/מח' ענף
טכני ענף
2260 טל.
1069/19 יב/581.14
משליב יא אייר
1972 אפריל 25
ערוץ מס' 3
מספר זה כולל 1 דף

131
762
131
762

סגן המפקד הראשי
05

הנדון: חומת 115 מ"מ ב- T-62
(שלך, אק-266/100 מ-18 אפר' 72)

1. הריני להסתייג מההכללה המופיעה במכתבך בסעיף 2:
"יודק לנו שהחמושה מיוצבת סגפירות בדרך כלל בדויקת הרבה פחות מהחמושה מיוצבת סיבוב", להערכתנו דיוק החמושה מיוצבת סגפירות מופיע בשני גורמים חשובים והם:
א. פחירות הלוע.
ב. היכולת הטכנית להתגבר על הפקיות הקשורות ביצוב הפגז באויר.
2. החלפת החימוש העיקרי ב- T-62 נבעה בעיקר מהצורך להשיג סיפור גיכר בחתום תבליטטיקה הסופית מאחר וייעודו העיקרי של ה- T-62 הוא לשמש כמסחית - טנקים. החלפת החומה כללה גם החלפת מערכות אופטיות והכנסת מערכת יצוב משוכללת יותר שהרסו אך הם להתגבר הדיוק.
3. חומת 115 מ"מ המצוי ב- T-62 מאפשר ירי כמחירטיות לוע גבוהות יותר (עד 1400 מ/ש). מכונה זו מגדילה את דיוק הפגיעה של הפגז ואף מפצה על חוסר הדיוק שעלול לגבוע מייצוב סגפירות.
4. ליכולת הטכנולוגים של הסובייטים להתגבר על הקשיים הכרוכים ביצוב הפגז בחזיר יש השפעה ניכרת בדיוק הפגיעה, לאחרונה נודע לנו כי הובנס לשימוש חבבה הסובייטי חומת נ"ט בעל קנה חלק בקליבר 100 מ"מ הנקרא T-12, חומת דם נרעד להתליך את חומת הנ"ט M-1944 מאחרו קליבר, עובדה זו מפגיעה על התחלת חולכת וגוברת בחורם מיחור החמושה מיוצבת סגפירות.

ר. כחן - סרן
קמ"ט שריון
בסמ ראש הענף

סודי ביותר
למכות בלבד

המטה הכללי
אגף מודיעין

מדר (מ/1.586.130) 255

כה' סירן חשג"ב

7 יוני 1972

עותק מס' 19

מסמך זה מכיל 26 עמודים

תפוצה לפי "תיק הפרסום"

סקירת מודיעין מיוחדת

מס' 55/72

ביקור סאדאת במוסקבה, אפר' 72 - משמעות צבאית

כל המוסר תוכן מסמך זה כולו או קצתו.
לידיעת אנשים שאינם מוסמכים לכך -
עובר על חוקי בטחון המדינה.
המוצא מסמך זה נדרש למסרו לתחנה הקרובה
של משטרת ישראל או המשטרה הצבאית.

סודי ביותר

טופס 6231/2

אמ"ן/מח' מחקר
טכני
2860
יג/581.14
יז טבח
1972 22
עומק מס. 2
מספר זה כולל 2 דף

Handwritten notes and signatures, including "62-6" and "154".

קמ"ן גייס

03

הנדון: 62-6 - נחונים.

(מכתב, מ-1-56-078 מ-18 דאם 72)

1. להלן נחונים על שריון וחדירות החמושה 62-6.

2. הנחונים הגיעו ממקורות רגשים ועל כן יש לצמצם התפוצה.

3. קובי-שריון.

חזית צריח 150 מ"מ (האקווילוט)
צד צריח 100 מ"מ
גג צריח 30 מ"מ
חזית חובה 100 מ"מ/60°, 100 מ"מ/45°
צד חובה 70 מ"מ/
סיפון 12 מ"מ
בזון 18 מ"מ

4. חדירת החמושה (במ"מ)

זריח 60°			זריח 30°			זריח 0°			סוג החמושה
2000	1000	500	2000	1000	500	2000	1000	500	
127	138	145	272	298	311	333	364	381	ח"ש מנקל 1615 מ"מ H. VAPBSFS
200	200	200	375	375	375	440	440	440	מסנן חלייל 15 מ"מ HEAT

דף... שחור... דפים

5. לא ידוע לנו על קיום החמושת ח"ש על מהירותי בקוטר 155 כ"מ.

כידוע, לא נוקדה החמושת בפנין לחדור שריון ועל כן אין בידינו נחוצים על כושר
החדירה על החמושת זו.

ד. בניה - סא"ל
ראו הענף

586.134/מ
580/מ

סרדי בירתר
למכותב בלבד
- 6 -

מגזק הדינמ 23
כדי 23
סמלון : 580/מ
ניסא : סנקים 62-ס
כא הסינר : 7

ים

נדר

שינויים עיקריים ב-סד"כ, בעוצמה ובמבנה שריון

5. הקפאון בגידול ה-סד"כ המשוריין (עוצבות משוריינות וממוכנות) נמשך כזכור מאז שנת 1970, לאחר שהסתיימה הקמתן של החטיבות העצמאיות 25 וחטיבת הטנקים של משמר הרפובליקה. יתרה מזו, התברר כי חטיבת טנקים 27 אותה הערכנו בעבר כחטיבה עצמאית חדשה הינה למעשה חטיבת משמר הרפובליקה, אשר שמה הוסב ב-ספט' 70 על שם עכד אל נאצר.

6. סד"כ השריון כולל אם כן :-

א. 10 חטיבות טנקים (4 ת"פ דיב' השריון; 3 ת"פ דיב' הממוכנת; 3 חטיבות טנקים עצמאיות).

ב. 2 גדודי טנקים במוסדות ההדרכה בקהיר (גדוד ב-בה"ד השריון, גדוד ב-ביה"ס לשריון).

7. ההתפתחות המשמעותית ביותר שחלה בתחום השריון היא תחילת תהליך קליטת הטנקים החדשים מסוג ט-62. ככל הנראה כבר הגיעו למצרים כל 200 הטנקים מסוג זה, אשר החוזה לרכישתם נחתם בראשית 72. במטרה לקצר את תהליך קליטתם של הטנקים החדשים, בחרו המצרים, ככל הנראה, לצייד בהם את שתי חטיבות הטנקים העצמאיות - 25 (חטיבה מטכ"לית, ערוכה במרחב קהיר) ו-15 (ת"פ ארמיה-2, ערוכה במרחב התעלה). זאת, תוך הוצאת הטנקים ט-55 בהן היו מצויידות. צפוי כי תהליך ההמרה יסתיים במחצית הראשונה של 1973, יתכן אף בראשיתה.

סרדי בירתר

7/..

4

משרד הבטחון
ארביון צה"ל ומערכת הבטחון

סוף התיק

5000 (1.70)

28/דא